

[Poul Dam.]

imellem vil kunne få tilslutning fra højre side i salen. Spørgsmålet er, om regeringen ikke er nødt til at gøre sig sin stilling ganske klar: der er en borgerlig opposition, der kun venter på, at regeringen snubler, for at få valg og for at komme til. Hos den kan regeringen ikke vente sig nogen støtte. Hvis regeringen ønsker at regere, ønsker at få gennemført noget af det, der står i 4 års programmet, så må man vende sig til anden side. Og 4 års programmet er såmænd ikke så dårligt endda, hvis man blot vil gøre noget ved det. At vende sig til anden side om støtte vil imidlertid sige, at man accepterer, at dette andet parti eksisterer, og at dets synspunkter også har en berettigelse, at man altså er indstillet på, at det er en partner i et politisk arbejde. Man skal ikke tro, at et parti, som hidtil har været med til at give regeringen dens parlamentariske basis, vil gøre dette, ganske ligegyldigt hvad regeringen foretager sig, blot fordi man skulle være bange for en eller anden form for valg.

Det er ganske vist en interessant mindetag i dag, det er på dagen 4 år siden, at den forrige regering Krag snublede.

Moses Olsen: Jeg vil i denne omgang begrænse mig til i al korthed at omtale de sociale udgifter i Grønland.

Det vil være bekendt, at leveomkostningerne i Grønland ikke er lavere end i Danmark; det hævdes endog, at alt i alt er de højere end i Danmark. Bortset fra lønninger i henhold til GAS-overenskomsten — det vil sige de laveste lønninger, som dog ifølge den seneste overenskomst er steget forholdsvis pænt, men stadig væk efter min mening endnu ikke er tilstrækkelige i forhold til tidligere — kan der noteres lønfremgang i Grønland gennem de senere år. Situationen er imidlertid ved at være uacceptabel hvad angår folkepensionister, invaliderede og lignende. I 1969 fik en enlig pensionist ca. 4.000 kr. om året i grundbeløb, dvs. mindre end 400 kr. pr. måned, medens der på Grønlandspræmien til udsendte kan noteres 14.000 kr. til 70.000 kr. alt efter lønniveauet.

Som bekendt har Grønlands landsråd overtaget finansiering og administration af de sociale udgifter og afholder 70 pct. af udgifterne til social forsorg og foranstalt-

ninger med henblik på arbejdsmarkedet, mens staten har mulighed for refusion af 30 pct. af udgifterne. De sociale udgifter er meget betydelige i forhold til landskassens årlige indtægter. I 1969 var landskassens udgifter 52 mill. kr., hvoraf 41 mill. kr. gik til sociale udgifter. Heraf refunderede staten 15 mill. kr. Jeg ved, at landsrådet i høj grad er opmærksom på de ældres og invalideredes vanskelige vilkår, men landskassens begrænsede midler er i den grad belastet allerede, at landsrådet simpelt hen ikke har haft råd til at gennemføre de tiltrængte forbedringer, hvor gerne rådet end ville. Sådan som situationen er i dag, vil det være yderst vanskeligt at skaffe landskassen merindtægter til rimelig forbedring af folkepensionisternes og andres vilkår.

Derfor finder jeg det rimeligt at stille det spørgsmål, om regeringen vil kunne gå med til at overveje en ændring i statens refusionsprocent til landskassens sociale udgifter, således at der skabes mulighed for en refusion på 50 pct. i stedet for 30 pct., som det hidtil er tilfældet. De derved indvundne midler skulle så i første omgang bl. a. kunne anvendes til nødvendige forhøjelser af folkepension og invaliderente o. lign. Jeg ved, at også landsrådet er af den opfattelse, at forholdene i dag er yderst utilfredsstillende, og jeg regner med, at regeringen får en henvendelse fra landsrådet i denne sag.

Johan Nielsen: Piet Hein siger i et af sine gruk, hvis jeg må have lov at citere:

„At jeg er universets midte
er ingen hasarderet dom.

Jeg slutter mig rent logisk til det
alt andet er jo uden om.“

Sådan er vi mennesker skabt, at vi ser alt omkring os, og som færing ser jeg det i dobbelt forstand. Jeg ser alt omkring mig, mens jeg er hernede i det høje ting, og når jeg er hjemme på Færøerne, så ved jeg, at jeg står i det danske riges geografiske centrum. Derfor synes jeg, at det er min pligt af og til at ytre lidt om, hvilke problemer vi har i det danske riges geografiske centrum.

Der er nemlig en udvikling, som jeg har fulgt i de år, jeg har været her i tinget, som jeg ikke har været så glad ved. Det er, ligesom noget af den indflydelse, som dette høje ting burde have, bliver lagt over på embedsmænd, og det er embedsmænd, der træffer